

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

Quinta petitio

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

Quarta petitio. **H**anem nostrum quotidianū da nobis hodie. Nec est q̄rta petitio qua petimus post bonū sp̄rituale bonum corporale. id est necessaria in vita presenti quibus valeamus puenire ad patriam. Nam per panē omnia necessaria intelliguntur. Ecclesiast. xix. In initium vite hominis panis ⁊ aq̄. Sciendum autem q̄ necessaria corporis a deo petenda sunt: quia ip̄e dat etiam omni carnī. Psalmis. Oculi omnium in te sperant domine. Hodus autē quō petere debeam? ista sp̄alia nob̄ pulchre in ista petitione demonstrat. Nam hic insinuat: q̄ a nobis d̄z tolli oīs cibi superfluitas. Ideo dicit Panem nost̄. Item omīs cupiditas ⁊ omīs sup̄flua sollicitudo. Ideo dicit quotidianū da nobis hodie. Contra illos qui ad annum: immo ad annos plurimos ista petunt: ⁊ cum nimia sollicitudine ista temporalia colligunt: vt ille diues de quo in euangelio dicitur: qui dixit. Anima mea habes multa bona in annos plurimos. Et responsum est ei. Stulte hanc nocte repetent diabolus animam tuam ⁊ ea que congregasti cui manebunt. Item dicit da: per hoc nobis insinuat q̄ non debes per te recipere: sed a datore oīm. i. a deo hūiliter petere. Ille em̄ p̄ se recipit q̄ iniuste lucrat: q̄ hoc d̄s sibi non dat s̄ p̄ se recipit. Quō ergo orant vsurarij: fuēs. ⁊ ceteri quia omnia iniuste lucrantur. qui dicunt da: cum ip̄i per se contra deum ⁊ salutem propriā talia recipiunt. Item dicit nobis. per hoc insinuans: vt nullus sibi temporalia appetat. Chrysost. Omnia que dat nobis deus: siue orantibus. siue militantibus non solū nobis dat: s̄ etiā alijs dat per nos. vt cū de eo accipim⁹ a d̄o petētibus partē faciam⁹. Vñ etiā b̄n̄s Aug⁹. de verbis d̄ni s̄mone. 42. De meo vtiq̄ q̄ ro ait ch̄rist⁹. da mihi ⁊ reddā tibi. Da mihi me largitorem: fac me debitorem

Pauca mihi das pluravtiq̄ tibi reddā. Terrena mihi das: celestia vtiq̄ reddā. Sp̄alia das: ⁊ eterna restituā: immo me meripm̄ etiā tibi restituā. **S**c̄do in hac petitione nomine panis sp̄rituale panes petim⁹. id est sacramētum eucharistie. quod est robur anime ⁊ medicina sp̄am munitens. cibās ⁊ confortans in via presentis vite contra omnes sp̄rituales defectus. Unde Joannis. vi. ch̄rist⁹ ait. Ego sum panis viuus qui de celo descendī: si quis manducauerit ex hoc pane. viuet in eternū. Unde sanct⁹ Thomas de aquino. Panis qui peritur. d̄s est: qui est cibus angelorum. refectio beatorum qui in celo datur: ⁊ in terra comeditur. Quo sancte quis vsus fuerit mortem in eternum non gustabit. Vñ etiā Chrysostomus. Panis vite ch̄rist⁹ est: hunc autem dari nobis quotidie postulamus: ne qui in ch̄risto sumus: ⁊ eucharistiam quotidie accipimus impediante aliquo graui delicto dum a celesti pane prohibemur. a ch̄risti corpore separamur.

Quinta petitio.

Dimittite nobis debita nostra: sicut ⁊ nos dimittimus debitoribus nostris. Nec est quinta petitio: in qua petimus remissionem omnium peccatorum nostrorum in deum: in proximos: ⁊ in nosmetipsos. **Q**ue ritur quare ch̄ristus dixit: dimittite nobis debita nostra ⁊ non peccata nostra: Respondeo s̄m Henricum de firmaria. q̄ ch̄ristus melius dixit. dimittite nobis debita nostra: q̄ si dixisset. dimittite nobis peccata nostra. Nam plus petimus dicendo dimittite nobis debita nostra. q̄ si diceremus. dimittite nobis peccata nostra. Nam in primo petimus dimitti nobis culpā q̄ penā quā tenemur exoluere p̄ peccis nostris. Qd̄ nō fieret in sc̄do. s. dicēdo peccata: q̄ peccata quicq̄ dimittit quantum ad culpā: ⁊ tñ remanet reat⁹ quantum ad penā.

In e obfari
 and a q in ho
 d in laudat
 lipo in hinc
 faling si quid
 habet ad nos
 fuis fructu
 in ino dicit
 of pno minny
 du in no aug
 in ino dicit
 lo noli pte
 ad in fructu
 ino dicit

Dequitur. Sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Hoc signanter addit. quod alias non fieri remissio peccatorum: sicut clare in euangelio patet ubi christus dicit. Cum stabitis ad orandum: dimittite si quid habetis aduersus aliquem. ut pater vester celestis dimittat vobis peccata vestra. Unde beatus Bernardus. Si vis ut tibi peccata dimittantur. omnis rancor et indignatio a corde tuo euellatur. Sciendum quod secundum Henricum de firmaria in lesione qua quis leditur ab aliquo est duo considerare. videlicet ipsam culpam que ex lesione incurritur: et illam solum deus remittit. Et etiam rancorem quem quis concipit contra illum qui ipsum lesit. et illum tenemur dimittere si velimus nobis a deo dimitti. Quia alias quis peteret contra seipsum. scilicet quod deus sibi non ignosceret: sicut ipse alijs non vult ignoscere. Unde Cyprianus dicit. Nulla est tibi accusatio in die iudicii cum secundum tuam propriam sententiam iudicaris: et hoc quod alijs feceris: tibi ipsi patiaris. **¶** Queritur utrum peccatores possunt vel debent hoc dicere: sicut et nos dimittimus debitoribus nostris: cum tamen adhuc stant in rancore contra proximum. nec sibi indulserunt: nec indulgere intendunt. Videtur quod non: quia mentiuntur: et mentiendo peccant. ergo non debent dicere illa verba. sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Dicendum quod peccatores dicere debent. nec mentiuntur. quod hec oratio est comunis. Et licet non habeat veritatem ex parte eorum: tamen habet veritatem ex parte ecclesie in persona cui dicitur. Unde dicit beatus Thomas secunda secunda questione. 83. Dicere non cessent imo plura valet dicere quod obmittere.

¶ Sexta petitio.
Anenos inducas in temptationes. Hec est sexta petitio in qua petimus preseruari a futuris malis

et a peccatis. sicut antea in quinta petitione petimus indulgeri nobis preterita mala et peccata: sic hic in sexta petimus preseruari a futuris malis et peccatis. Sciendum autem quod in hac petitione non petimus ut simpliciter non temptemur: sed ne inducamur in temptationem. Ille enim inducitur in temptationem qui superat et capit: sicut piscis in retia. Christus enim fuit temptatus. sed non in temptationem ductus. Unde beatus Thomas dicit. Non enim petimus: ut non temptemur quia temptari non est malum. sed magis elad virtutis exercitium quam virilitatis resistit. Unde et Augustinus. Temptatio cui resistit non est peccatum. sed magis causa exercende virtutis. **¶** Sciendum etiam quod necessarium est quod temptemur. quod magna pars meritoorum nostrorum consistit in sustinendo tribulationes et in vincendo temptationes. quod alias operaz exercitia bona modica sunt. Unde Augustinus. Nullus hominum est tanta iusticia perditus: cui non sit necessaria tribulationis temptatio ad proficiendum. Unde Bernardus. Quotiens resisteris: totiens coronaberis. Permittunt enim super nos temptationes a deo: ut temptati resistamus. resistendo vincamus. vincendo mereamur vitam eternam. Unde Hieronymus in epistola. Quis secunda sine certamine coronatus est. Unde Augustinus. Si nullus esset hostis: nulla esset pugna. Si nulla pugna: nulla victoria. Si nulla victoria nulla corona. quod secundum apostolum. Nullus coronabit nisi qui legitime certauerit.

¶ Septima petitio.
Libera nos a malo. Hec est septima petitio et vltima illius nostre domine orationis. in qua petimus ab omni patitur malo liberari. Ut ergo Cyprianus dicit. hoc petimus ut ab omni malo imminente liberemur. et merito. quod totus mundus est plenus periculis. Et nos vudique sumus circumdati multis triplicibus laqueis. quod supra habemus timorem inordinatum: ab infra amorem inordinatum: ab antevoluntate perversam. a retro peccatorum preteritorum delectationem. a dextris ex